

Cauza C-449/19

**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție**

Data depunerii:

13 iunie 2019

Instanța de trimitere:

Finanzgericht Baden-Württemberg (Germania)

Data deciziei de trimitere:

12 septembrie 2018

Reclamantă:

WEG Tevesstraße

Pârâtă:

Finanzamt Villingen-Schwenningen (Administrația fiscală din
Villingen-Schwenningen, Germania)

Obiectul litigiului principal

Reglementare a unui stat membru, potrivit căreia furnizarea energiei termice de către asociațiile de proprietari către proprietarii de locuințe este scutită de TVA - conformitate cu dispozițiile Directivei 2006/112

Obiectul și temeiul întrebării preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii, articolul 267 TFUE

Întrebarea preliminară

Dispozițiile Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru potrivit căreia furnizarea energiei termice de către asociațiile de proprietari către proprietarii de locuințe este scutită de taxa pe valoarea adăugată?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 9/vol. 3, p. 7, denumită în continuare „Directiva 2006/112”) - articolul 135 alineatul (1)

Declarația inclusă în procesul-verbal nr. 1 cu privire la Directiva 2006/112

A șasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri - sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO 1977, L 145, p. 1, denumită în continuare „Directiva 77/388”).

Declarația inclusă în procesul-verbal nr. 7 încheiat la reuniunea Consiliului din 17 mai 1977 cu privire la articolul 13 din Directiva 77/388.

Dispozițiile naționale invocate

Umsatzsteuergesetz (Legea privind impozitul pe cifra de afaceri, denumită în continuare „UStG”), în special articolul 4 punctul 13

Gesetz über das Wohnungseigentum und das Dauerwohnrecht (Wohnungseigentumsgesetz) (Legea privind proprietatea rezidențială și dreptul de reședință permanentă, denumită în continuare „WEG”)

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Litigiul se referă la quantumul deducerii TVA aferente costurilor de achiziție și de exploatare ale unei centrale de cogenerare pentru anul 2012.
- 2 Reclamanta este o asociație de proprietari de locuințe și de coproprietari de spații non-rezidențiale, formată din X GmbH, Y (o autoritate de stat), precum și din Z (o comună). În anul 2012, reclamanta a instalat o centrală de cogenerare. Aceasta a livrat energia electrică produsă de centrala de cogenerare unei întreprinderi de distribuție de energie electrică, care producea, în afară de energie electrică, energie termică pentru proprietarii de spații rezidențiale și pentru coproprietarii spațiilor non-rezidențiale.
- 3 Pentru anul 2012, reclamanta a solicitat deducerea unei sume în quantum de 19.765,17 euro din TVA-ul plătit în amonte din costurile totale de achiziționare și de exploatare a centralei de cogenerare. Pârâta a admis numai 28 % din quantumul sumei solicitate ca deducere - partea din costurile menționate aferentă producerii energiei electrice, potrivit calculelor sale. În ceea ce privește partea de 72 % aferentă producerii energiei termice, aceasta a refuzat deducerea, pentru motivul că furnizarea energiei termice către proprietarii de spații rezidențiale este scutită de impozit (articolul 4 punctul 13 din UStG).

- 4 Împotriva acestui refuz se îndreaptă acțiunea formulată în fața instanței de trimitere, după respingerea contestației din 13 decembrie 2016, în care se susține printre altele faptul că articolul 4 punctul 13 din UStG este contrar dreptului Uniunii.

Cadrul juridic

- 5 În conformitate cu articolul 4 punctul 13 din UStG, sunt scutite de impozit serviciile furnizate de către asociațiile de proprietari, în sensul WEG, către proprietarii de spații rezidențiale și către coproprietarii de spații non-rezidențiale, în măsura în care serviciile constau în furnizarea de energie termică.
- 6 Instituția juridică a proprietății rezidențiale și a coproprietății asupra spațiilor non-rezidențiale este reglementată de WEG. Potrivit dispozițiilor acestei legi, poate fi instituită - prin derogare de la norma stabilită în Codul civil, conform căreia un teren și o clădire construită pe acesta constituie, în principiu, o singură unitate și au același sau aceiași proprietari - o proprietate separată asupra unor spații rezidențiale individuale sau asupra unor spații care nu sunt utilizate în scop rezidențial. În primul caz, se vorbește despre proprietate asupra unor spații rezidențiale, iar în cel de al doilea despre coproprietate asupra unor spații non-rezidențiale. În afară de proprietatea separată asupra spațiului rezidențial sau asupra spațiilor care nu sunt utilizate în scop rezidențial, în cadrul proprietății rezidențiale respectiv a coproprietății asupra spațiilor non-rezidențiale intră întotdeauna, de asemenea, o cotă de participare la proprietatea comună a asociației. Din proprietatea comună a asociației face parte, printre altele, centrala termică.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 7 Instanța de trimitere are îndoieli în ceea ce privește conformitatea punctului 13 al articolului 4 cu dispozițiile Directivei 2006/112.
- 8 Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție, un stat membru încalcă dreptul Uniunii în cazul în care introduce și menține o scutire fiscală neacoperită de dreptul Uniunii (Hotărârea din 3 iulie 1997, Comisia/Franța, C-60/96, EU:C:1997:340).
- 9 În doctrina germană, este contestat aspectul dacă, în dreptul Uniunii, există un temei juridic care să justifice scutirea prevăzută la articolul 4 punctul 13 din UStG. În timp ce unii autori consideră că dispoziția respectivă nu este conformă cu Directiva 2006/112 și, prin urmare, nu este aplicabilă, alții afirmă compatibilitatea acesteia cu dreptul Uniunii, existând justificări diferite.
- 10 Pe de o parte, articolul 135 alineatul (1) litera (l) din Directiva 2006/112, conform căruia statele membre pot scuti de impozit leasingul și închirierea de bunuri imobile, este considerat un temei juridic suficient. Cu toate acestea, instanța de trimitere nu consideră că, potrivit modului său de redactare, această dispoziție ar fi

aplicabilă în mod automat. Directiva nu conține o definiție a noțiunilor de „leasing” și de „închiriere de bunuri imobile”. Curtea de Justiție a definit noțiunea în sensul că locatarului i se cedează de către proprietarul unui imobil, contra unei remunerații, pentru o anumită perioadă, dreptul de a lua în posesie acest imobil și de a exclude orice altă persoană de la acest drept. Pe de altă parte, aceasta a arătat că noțiunile prin care sunt desemnate scutirile prevăzute la articolul 135 alineatul (1) - deci inclusiv noțiunile „leasing” și „închiriere de bunuri imobile” - trebuie să fie interpretate în sens strict, deoarece aceste scutiri constituie derogări de la principiul general potrivit căruia orice serviciu prestat cu titlu oneros de către o persoană impozabilă este supus TVA-ului (Hotărârea din 19 decembrie 2018, C-17/18, EU:C:2018:1038, punctele 36 și 37 și jurisprudența citată).

- 11 În plus, se consideră că punctul 13 al articolului 4 din UStG ar fi acoperit de Declarația inclusă în procesul-verbal nr. 7 încheiat la reuniunea Consiliului din 17 mai 1977 cu privire la articolul 13 din Directiva 77/388. În declarație se prevede: „Consiliul și Comisia declară că statele membre pot scuti de la plata TVA [...] furnizarea de energie termică și prestarea de servicii similare de către asociațiile de proprietari rezidențiali către proprietarii spațiilor rezidențiale.” Declarația este considerată, pe de o parte, drept temei juridic direct, iar pe de altă parte, ca o clarificare a articolului 13 secțiunea B litera (c) din Directiva 77/388. Aplicabilitatea Directivei 2006/112 este justificată în temeiul articolului 136 litera (a) din această directivă, coroborat cu Declarația inclusă în procesul verbal nr. 1 privind Directiva 2006/112, în care se menționează că, având în vedere declarațiile incluse în procesele verbale anterioare privind Directiva 77/388 și directivele de modificare ulterioare, Consiliul și Comisia au confirmat că abrogarea directivelor respective nu aduce atingere acestei aplicabilități.
- 12 Cu toate acestea, instanța de trimitere consideră că punctul 13 al articolului 4 din UStG nu poate fi întemeiat pe Declarația inclusă în procesul-verbal nr. 7 cu privire la articolul 13 din Directiva 77/388, respectiv pe articolul 136 din Directiva 2006/112 și pe Declarația inclusă în procesul-verbal nr. 1 cu privire la această directivă. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții, nu se poate utiliza, în vederea interpretării unei dispoziții, o declarație inclusă într-un proces-verbal, dacă cuprinsul declarației nu este exprimat în dispoziția în cauză și, astfel, nu are o semnificație juridică (a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 26 februarie 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, și Hotărârea din 29 mai 1997, VAG Sverige, C-329/95, EU:C:1997:256). Nici în cadrul articolului 13 din Directiva 77/388 și nici în cadrul articolului 136 din Directiva 2006/112, instanța de trimitere nu identifică suficiente indicii în ceea ce privește intenția legiuitorului de a scuti de la plata impozitului furnizarea de energie termică de către o asociație de proprietari rezidențiali către proprietarii spațiilor rezidențiale.
- 13 În sfârșit, se consideră că, în cazul furnizării unui serviciu de către o asociație de proprietari rezidențiali către proprietari, nu ar exista nicio operațiune impozabilă. Pe de o parte, este negată calitatea de întreprindere a unei asociații de proprietari rezidențiali, iar pe de altă parte este negată existența unui serviciu furnizat cu titlu oneros. În această privință, instanța de trimitere menționează faptul că Declarația

inclusă în procesul-verbal nr. 7 cu privire la articolul 13 din Directiva 77/388 ar putea fi interpretată ca o indicație a faptului că Comisia și Consiliul nu au considerat, printre altele, furnizarea energiei termice de către asociațiile de proprietari către proprietarii de spații rezidențiale, ca fiind o activitate economică în sensul prevăzut la alineatele (1) și (2) ale articolului 4 din Directiva 77/388, dispoziții precursive ale articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112. Dacă se dă curs acestei interpretări, dreptul la deducere este exclus pentru simplul fapt că reclamanta nu este o persoană impozabilă în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (a), al articolului 9 alineatul (1) și al articolului 168 din Directiva 2006/112. În acest caz, punctul 13 al articolului 4 din UStG ar fi superfluu și ar avea numai un caracter declarativ.

DOCUMENT DE LUCRU